

CENTRALA INFORMACJI I DOKUMENTACJI

Sprawozdanie Nr 62 z dnia 17 grudnia 1939 roku

ZWRACAMY UWAGĘ

I

SPRAWY WAŻNE

strony 1 - 3

II

POLSKA

strona	1	Upanstwowienie fabryk w okupacji sowieckiej
		Nowa seria wyroków śmierci w War- szawie i w Poznaniu
"	5	Ostateczne wycofanie złotego z obiegu w Polsce zachodniej
"	6	Zamknięcie Uniwersytetu Wileńskiego

III

PRZEGLĄD OGÓLNY

strona	1	Włoska ocena armii sowieckiej
"	2	Wojna w Finlandii może potrwać rok

.....

Sprawozdanie zawiera stron 13, w czym część materiału opracowanego wieczorem dnia 16 bm.

Mowa ministra Ciano

Włoski minister spraw zagranicznych wygłosił dnia 16 bm. exposé o polityce zagranicznej Włoch w parlamencie, przy obecności Mussoliniego.

Prasa francuska zamieszcza za Havasem jednakowe streszczenie mowy, z którego podajemy najwazniejsze wyjątki :

Ciano nawiązuje odrazu do obecnego konfliktu i stwierdza, że Mussolini już w 1927 zapowiedział na lata 1935-1940 punkt zwrotny dla Europy. Mówi o pozytywnych wysiłkach Włoch na rzecz sprawy pokoju i rozwija włoską tezę o traktatach pokojowych oraz konieczności ich pokojowej rewizji.

Oświadcza dalej, że wobec rozwoju polityki międzynarodowej, Włochy muszą sobie zabezpieczyć bezpieczeństwo i niepodległość. Przypomina wojnę abisyńską i sankcje.

Ciano podkreśla następnie, omawiając interwencję włoską w Hiszpanii, więzy łączące oba kraje i bezinteresowność włoskiej pomocy.

Mówiąc o osi Rzym-Berlin Ciano wskazuje na równoległość polityki Włoch i Rzeszy w sprawie hiszpańskiej. Wspomina o pobycie Mussoliniego w 1937r. w Niemczech i tłumaczy akcję w Hiszpanii oraz zawarcie paktu antykominternowskiego. Rozwija przyczyny, dla których Włochy pakt podpisały i podnosi, że Mussolini był pierwszym, który zwalczał bolszewizm.

Współpraca między Włochami i Rzeszą została zapoczątkowana na podstawie programu rekonstrukcji Europy.

Mówi o wyjściu Włoch z Ligi Narodów.

W sprawie stosunków niemiecko-polskich oświadcza, że kierownicy polityki polskiej nie mieli racji, kiedy nie trzymali się polityki marszałka Piłsudskiego.

Ciano wspomina dalej o rokowaniach anglo-francusko-sowieckich w lecie br. i stwierdza, że Włochy były poinformowane o rozmowach niemiecko-sowieckich.

Przypomina wysiłki Włoch dla zachowania pokoju w momencie najbardziej krytycznym i akcję włoską w Paryżu, Londynie i Berlinie, po rozpoczęciu działań wojennych przeciwko Polsce.

Rząd włoski, ogłaszając 1.IX.br. decyzję o tym, że zostanie stroną nie prowadzącą wojny, uczynił to w pełnym porozumieniu z rządem Rzeszy.

Pozycja Włoch jest w pełni zgodna z zamiarem zlokalizowania konfliktu. Ciano występuje przeciwko pogłoskom szerzonym za granicą o stosunkach włosko-niemieckich i oświadcza, że nie było nigdy żadnej próby presji na Włochy.

S P R A W Y W A Ż N E

Potwierdza ważność aliansu włosko-niemieckiego opierającego się na pakcie mediolańskim i wymiany poglądów, które nastąpiły po zawarciu tego paktu.

Włochy są bezpośrednio zainteresowane w tym, co się dzieje nad Dunajem i na Bałkanach, ale nie uważają za potrzebne utworzenie bloku państw neutralnych w tym rejonie.

Włochy utrzymują z większością państw neutralnych dobre stosunki, a zwłaszcza z Węgrami, Jugosławią, Grecją i Bułgarią. W stosunku do Turcji Ciano cytuje pakt włosko-turecki z 1928r., który został w następstwie potwierdzony.

Włochy śledzą z sympatią dążenia do usunięcia trudności, które istnieją na południowym-wschodzie Europy.

Włochy - kończy Ciano - śledzą nadal rozwój sytuacji międzynarodowej. Gotowe są przyczynić się do każdego dzieła pokojowego, ale są gotowe także do obrony swych interesów lądowych, morskich i powietrznych, - są gotowe bronić swej przyszłości.
/Prasa francuska z 17.XII/

Prasa francuska a przemówienie min.Ciano

Oczekiwane z dużym zainteresowaniem przemówienie włoskiego min.spr.zagr. nie wywołało w prasie francuskiej takiego echa, jak tego należało się spodziewać. Prasa wieczorna z dnia 16.b.m. podaje przemówienie min.Ciano wg. depeszy Havasa, bez żadnych komentarzy. Natomiast artykuł wstępny Pierre Bernus'a w Journal des Débats poświęcony, jak to wynika z tytułu, omówieniu tego przemówienia, uległ w całości konfiskacie.

Również i w dziennikach paryskich z dnia 17.b.m. nie znajdujemy żadnych komentarzy do przemówienia min.Ciano. Zwracają jednak uwagę duże białe plamy w kilku pismach, w których komentarze do mowy szefa włoskiej polityki zagranicznej nie przeszły przez sito cenzury francuskiej. I tak uległy skonfiskowaniu artykuły d'Ormesson w Figaro, Pertinax'a w "l'Ordre", oraz duży artykuł "XX" w "Le Populaire". Warto też zaznaczyć, że znaczna ilość prasy paryskiej podaje przemówienie min.Ciano z dość dużymi skrótami i nie na pierwszych stronach, jak gdyby chciała podkreślić w ten sposób, że nie przywiązuje do tego wystąpienia większego znaczenia.

Niektóre dzienniki francuskie zamieszczają echa mowy min.Ciano w prasie zagranicznej. "Excelsior" donosi, że przemówienie min.Ciano wywołało powszechne zadowolenie w prasie włoskiej. Zwraca uwagę na artykuł w "Giornale d'Italia", gdzie naczelny redaktor pisze, że na początku osi Berlin-Rzym znajdował się jako rzecz zasadnicza antykomunizm, który aż do chwili obecnej wpływał na całą działalność Włoch. To też - dodaje rzecznik pałacu Chigi - podpisanie paktu niemiecko-rosyjskiego było ze zdziwie-

S P R A W Y W A Ż N E

nien przyjęte we Włoszech . "Excelsior" zaznacza jednocześnie, że prasa włoska przy omawianiu nowy min.Ciano podkreśla, że rząd włoski uważa część Europy południowo-wschodniej, tj. Bałkany, za strefę przestrzeni życiowej Włoch i dlatego, zdaniem dzienników włoskich, najmniejsza groźba przeciwko obecnemu stanowi rzeczy tej części Europy musiałaby wywołać natychmiastową interwencję rządu włoskiego.

"Action Française" zaznacza, że w oficjalnych kołach węgierskich przemówienie hr.Ciano było przyjęte z wielką satysfakcją i że słowa sympatii, które wypowiedział włoski minister spr.zagr. pod adresem Węgier, wywołały gorące echo w opinii węgierskiej.

"Le Matin" donosi w depeszy Havasa z Waszyngtonu, że przemówienie min.Ciano wywołało pewnego rodzaju rozczarowanie w kołach politycznych St.Zjedn.A.P., a to głównie z tego powodu, że nie zawierało ono żadnej uwagi odnoszącej się do agresji przeciwko Finlandii.
/Le Temps, Journal des Débats, Le Figaro, l'Ordre, Le Populaire, Le Petit Parisien, L'Action Française, Excelsior, Le Matin, i inne z dn.17.XII/

P O L S K A

Upaństwowienie fabryk w okupacji sowieckiej

"Prawda" donosi, że we Lwowie upaństwowiono wszystkie większe fabryki, m.inn. garbarnię "Polonia" i "Derma", cukierniczą fabrykę "Hazel", w Białymstoku upaństwowiono 6 tartaków.

/PAT, 15.12/

Nowa seria wyroków śmierci w Warszawie

Podczas ostatniego pobytu w Warszawie na początku grudnia gen.-gubernator Frank podpisał 300 wyroków śmierci.

/PAT, 15.12/.

... i w Poznaniu

"Allensteiner Zeitung" z dn. 6 bm. donosi o wyrokach śmierci, wydanych w Poznaniu na Michała Piotrowskiego, Czesława Kaczmarka, Franciszka Głowackiego.

/PAT, 15.12/

Wywiezienie do Niemiec fachowców z Krakowa

"Grenzzeitung" ze Stolp z 10.bm. donosi o wywiezieniu z Krakowa 4.000 fachowców do Niemiec.

/PAT, 15.12/.

Nowy burmistrz Wilna

Burmistrzem Wilna został Staszys. W Wilnie z rozkazu policji litewskiej sklepy i zakłady zmuszone są wywieszać napisy litewskie.

/PAT, 15.12/.

Siły lotnictwa polskiego

Pod tyt. "Siły lotnictwa polskiego są gotowi" "Daily Mail" zamieszcza wiadomość o zorganizowaniu jednostki bojowej lotnictwa polskiego w Anglii. /por. sprawozdanie C.I.D. Nr. 60, Polska, str. 6/.

/Daily Mail, 16.12/.

OLSKA

Sprawa własności ziemi na zaanaktowanych
przez Niemcy obszarach.

"Koelnische Zeitung" potwierdza ponownie, że prawo do ziemi mają na Pomorzu, w Wielkopolsce przede wszystkim żołnierze. Przed ukończeniem wojny gospodarstwa będą administrowane przez powierników urzędowych.

Ciekawy jest szczegół, który podaje korespondent tego pisma z objazdu na ziemiach polskich. Jedną z rodzin niemieckich, przesiedlonych z państw bałtyckich, na zapytanie: "Gdzie są dawni właściciele?" odpowiedziała: "Zginęli albo uciekli."

Daje to dużo do myślenia o sposobie nabycia ziemi --
dodaje ag. Radio.
/ag. Radio, 15.12/.

Groźba głodu w Polsce

Pod powyższym tytułem zamieszcza "Basler National Ztg." za "Exchange" komunikat C.I.D. w streszczeniu.
Basler National Ztg. z 8.12/.

Niemieckie przesiedlanie ludności w Polsce

Szwajcarska "National Ztg" donosi z Krakowa, że na zaanaktowane ziemie Pomorza, Wielkopolski i Śląska i Ciechanowski Niemcy sprowadzają 120.000 Niemców z Wołynia, Małopolski Wsch. i Białostockiego poza 80.000 Niemców bałtyckich. Lubelskie otrzyma wszystkich Żydów z ziem zaanektowanych oraz z ziem na zachód od Wisły. Obszary między Bugiem a Wisłą będą po zakończeniu akcji przesiedleńczej miały czysto żydowską ludność.
/Basler National Ztg., 8.12/.

Odyssea żołnierza polskiego

"Journal de Geneve" daje pod powyższym tytułem opis przeprawy niewymienionego z nazwiska młodego żołnierza polskiego. Z politechniki w Zurychu przedostał się do Polski, wstąpił jako ochotnik do wojska, był wzięty do niewoli bolszewickiej. Wydostał się stamtąd i przyjechał do Genewy a stamtąd odjechał 7.12. do Francji, aby wstąpić do wojska.
/Journal de Geneve, 8.12/.

P O L S K A

27.000 polskich uciekinierów we Lwowie?

Radio sowieckie ze Lwowa podaje: Liczba uciekinierów z różnych stron Polski, znajdujących się obecnie we Lwowie wynosi ponad 27.000. Uchodźcom wydaje się zapomogi pieniężne, posiłki, odzież a nawet bezpłatne mieszkania.
/Nasłuch Radia Polsk. 15.12/.

Prasa włoska o bohaterstwie polskiej marynarki

Prasa faszystowska oraz watykańska poświęca wiele uwagi bohaterskim wyczynom polskiej marynarki wojennej. W Tribuna w obszernej korespondencji z Londynu daje szczegółowy opis morskiej wędrówki "Orła", podkreślając olbrzymie trudności, które musiała pokonać polska łódź, chroniąc się przed pościgiem niemieckich siły lotniczych morskich. "Osservatore Romano" przytacza opinię prasy angielskiej o walkach polskich kontr-torpedowców w zatoce Duckiej, zwracając zwłaszcza uwagę na artykuł "Manchester Guardian", stwierdzający, że młoda polska marynarka umiała sobie zdobyć doniosłą kartę w dziejach walk morskich.
/P.A.T., Rzym, 13.12/.

W Danii na rzecz uchodźców polskich

Z Danii do Litwy ma być wysłany transport ciepłego ubrania i innych rzeczy, przeznaczony dla uchodźców z Polski. Zbiórkę ubrania w Danii na rzecz uchodźców polskich zorganizował pastor protestancki Strunge.
/Dzień Polski, 22.11./.

Biuro pomocy ofiarom wojny przy duńskim Czerw. Krzyżu otrzymało anonimowo od kilku Duńczyków, przyjaciół Polski, przeszło 30.000 koron, czyli ćwierć miliona frank. franc. dla uchodźców polskich na Litwie,
2x /P.A.T., 15.12/.

Rumuńscy Ukraińcy przechodzą do sowietów

Masowe przechodzenie rumuńskich Ukraińców prawosławnych do Sowietów przybiera na sile. Według obliczeń rumuńskich od połowy września dotychczas przeszło granicę ponad 5.000 Ukraińców.
/P.A.T., 15.12/.

Boy-Zeleński złożył sowietom
deklarację lojalności

Potwierdza się, że Tadeusz Boy-Zeleński, po złożeniu deklaracji lojalności, został lektorem języka francuskiego na uniwersytecie lwowskim.
/P.A.T., 15.12/.

P O L S K A

Odpowiedzialność subiektów za "znikanie"

mowy polskiej

"Deutsche Rundschau" zamieszcza odezwę atwierdzającą, że "język polski zaczyna ostatecznie znikać ze środkowo-europejskiego okręgu kulturalnego", wobec czego zabrania się w sklepach bydgoskich używać języka polskiego. Właściciele sklepów i subiekci odpowiedzialni są za "zniknięcie" z Bydgoszczy resztek mowy polskiej.
/PAT, 15.12/.

Do rejestru

Ośławiony w Bydgoszczy "prezydent" policji SS Brigadeführer Henze mianowany został prezydentem policji w Gdańsku.
/PAT, 15.12/.

Co słyhać wv Wilnie.

S z k o l n i c t w o

Z dn. 1 grudnia br. w Wilnie zostaną otwarte: 4 gimnazja państwowe z polskim językiem wykładowym i 1 progimnazjum z białoruskim językiem wykładowym. Dyrektorem gimnazjum białoruskiego został mianowany ks.A.Stankiewicz. Zamiast czteroklasowego /nowego typu/ gimnazjum polskiego w Nowej Wolejce zostanie założone czteroklasowe progimnazjum z polskim językiem wykładowym.

Podobnie, jak w szkołach początkowych kierownictwo gimnazjów i progimnazjów będzie wyznaczone z pośród osób dobrze znających język litewski.

Obecnie w Wilnie będzie część gimnazjów państwowych, w tej liczbie 2 gimnazja z litewskim językiem wykładowym i 4 z polskim, oraz 2 progimnazja, 1 z białoruskim językiem wykładowym i ~~xxxxxxx~~ drugie w N.Wolejce z polskim wykładowym.
/ELTA za "Dniem Polskim", 27.11/.

"G a z e t a C o d z i e n n a"

W dn. 25 listopada br. ukazał się w Wilnie drugi dziennik polski pn."Gazeta Codzienna".Wydawcą "Gaz. Codz." jest Szyzkowski, redaktorem zaś Józef Mackiewicz, jeden z b. redaktorów "Słowa", J.Mackiewicz w artykule wstępnym oświadczył, że "wszyscy wilnianie w dn.28.10. lżej odetchnęli.Sądzi on, że sytuacji tej nie rozumieją tylko dzieci"
/Lietuvos Zinios, 26.11. i Dzień Polski, 27.11./

P O L S K A

Spekulacja złotem i biżuterią

Ostatnio w Wilnie różni osobnicy poczęli masowo skupywać od ludności złoto i biżuterię, płacąc niesłychanie niskie ceny. Aby temu zaradzić rząd litewski upoważnił bank litewski do wydawania pożyczek pod zastaw zdeponowanego złota i biżuterii.

/Dzień Polski z 22.XII.39/

Ostateczne wycofanie złotego z obiegu

w Polsce zachodniej

Według informacji z Berlina niemieckie wiadomości urzędowe ogłosiły rozporządzenie na mocy którego na terytoriach Polski wcielonych do Rzeszy od 27 listopada złoty zostaje wycofany z obiegu. Jedynym środkiem płatniczym jest marka niemiecka. Niemiecki "Reichsbank" oraz instytucje przezeń upoważnione do dnia 9 grudnia r.b. wymieniają banknoty polskie w odcinkach po 500, 100, 50, 20, 10, 5 i 2 złote, oraz monety Banku Polskiego po kursie 2 złote za markę. Wymiana bilonu ma być dokonana do dnia 1-go grudnia r.b.

/Dzień Polski 27.XII./

O okupacji bolszewickiej

Sonia Tamara, korespondentka z "Associated Press", opisuje w telegramie z Budapesztu rezultaty 3-miesięcznej okupacji bolszewickiej w Polsce. W tym czasie wiele tysięcy Polaków, Żydów i Ukraińców uszło z Polski do Rumunii.

Ci z mieszkańców, którzy mieli sympatie dla komunistów rosyjskich, są teraz głęboko rozczarowani. Nowe rządy nałożyły wielkie ciężary na społeczeństwo, ale tym się różnią od ustroju kapitalistycznego, że nie dają ludności nic wzamian. Ukraińcy podlegają poborowi wojskowemu i płacą wysokie podatki. Ziemia zabrana właścicielom nie została rozdzielona między chłopów i jest nieuprawiona. Wwieziono wielu urzędników w głąb Rosji. Podobno Polscy i ukraińscy pracownicy kolejowi zostali zesłani do basenu naddonieckiego, gdzie muszą pracować jako gornicy w tamtejszych kopalniach. Wielu z prowodyrów ukraińskich, którzy oczekiwali, że otrzymają kierownicze stanowiska, zostało rozstrzelanych.

Było już parę prób rewolucji chłopów, którzy odmówili płacenia podatków, lub sprzeciwili się rekrutacji. Żydzi utracili swój główny zarobek wskutek utworzenia kooperatyw i "sow-torgów". Sytuacja na Białej Rusi ma być nawet gorsza. Panuje tu opinia, że Sowiety próbują zniszczyć inteligencję polską i ukraińską - podobnie do Niemców.

/Herald Tribune, 14 ryz 16.XII./

P O L S K A

Zamknięcie Uniwersytetu Wileńskiego

Jak donosi Pata, Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie został definitywnie zamknięty w dn. 15. grudnia br., przy czym ostatni dzień wykładów upłynął w niezwykle podniosłym nastroju. Do późnego wieczora młodzież uniwersytecka zdawała egzaminy i składała swe prace seminaryjne. Działalność Uniwersytetu została zakończona odczytem o królu Stefanie Batorym twórcy technicy wileńskiej.

W dniu zamknięcia Uniwersytetu studenci rozpowszechniali po mieście ulotki okolicznościowe. Do Wilna przybyli już profesorowie Uniwersytetu kowieńskiego celem rozpoczęcia w gmachu Uniwersytetu Stefana Batorego wykładów w języku litewskim.
/Depesza Pata z Kowna 16. XII./

Zgon prof. Adama Krzyżanowskiego

Jak donosi z Budapesztu "News Chronicle" w jednym z niemieckich obozów koncentracyjnych, do którego wywiezieni zostali profesorowie Uniwersytetu krakowskiego zmarł znakomity ekonomista, autor szeregu prac prof. Adam Krzyżanowski.
/News Chronicle z 16. XII./

Nowa egzekucja w Warszawie

Według informacji zebranej przez korespondenta "Transcontinental Press", gubernator Franek podczas swego ostatniego pobytu w Warszawie na początku grudnia br. podpisał 200 wyroków śmierci.
/L'Epoque z dn. 17. XII./

Terror w Polsce

Agencja "Transcontinental Press" donosi, że na terytorium Polski okupowanej przez Niemcy coraz bardziej wzrasta krwawy terror. Dnia 12 grudnia br. silny oddział Gestapo wyszedł do nowej kawiarni Atoria w Gdyni i aresztował tam 60 Polaków w czym znaczna większość inteligencji. Naz jutrz 16 osób z pośród tych aresztowanych zostało rozstrzelanych bez sądów.
/L'Auto - Soldat 17. XII./

Wrażenie z podróży Francuza po Polsce

Henri Bouteron zamieszcza w Journal des Debats obszerny artykuł, w którym opisuje swoje wrażenia z podróży po Polsce przed 10 laty, a w szczególności z znajomości zawartej z Tadeuszem Boy Zaleńskim i Juliuszem Kadenem Bradowskim. Bouteron, nawiązując do chwili obecnej kończy swój artykuł stwierdzeniem, że u Polaków podobnie jak u Francuzów wybija się zawsze na pierwsze miejsce jeden zasadniczy rystopoczucie honoru.
/Journal des Debats z 17. XII./

Prasa francuskaWłoska ocena armii sowieckiej

Rzymski "Telegrafo" stwierdza, że w wojnie z Finlandią armia sowiecka mimo swej przewagi liczebnej nie uzyskuje poważniejszych sukcesów. Rezultaty są małe mimo najnowocześniejszej broni i najbardziej udoskonalonych środków technicznych, używanych ostentacyjnie przez dowództwo sowieckie. Armia czerwona jest wielką hordą przeznaczoną raczej do przeprowadzenia masakry, niż zdolną do uzyskania zwycięstwa. "Rosja bolszewicka jest niebezpieczeństwem dla kultury zachodniej ale nie jest potęgą".

Korespondent "Corriera della Sera" w Helsinkach stwierdza, że Rosjanie dają ciągle dowody niedostatecznego opóźnienia techniki. Lotnicy sowieccy muszą zejść niezmiernie nisko, a nawet wówczas bomby, zrzucone przez nich, nie trafiają. Autor widział bombowce, latające na wysokości 200 m., które nie trafiały zupełnie. Pozatem bomby są marne i tylko mały procent wybucha. Lotnicy sowieccy posługują się ponadto stale jednakową taktyką, co Finom niezmiernie ułatwia obronę.

/Agencja Radio z 15.XII/

W Paryżu powstało towarzystwo-francusko-węgierskie

Zgodnie z życzeniem licznych Węgrów zamieszkałych we Francji i ich przyjaciół francuskich ukonstytuowało się w Paryżu "Association France-Hongrie". Organizacja postawiła sobie jako cel zacieśnienie stosunków między obydwoma państwami we wszystkich dziedzinach. Pod honorowym przewodnictwem ministra de Monzie utworzył się komitet, do którego weszli: Lucien Lamoureux, b. minister, Lemczy - senator i b. minister, oraz deputowany Xavier Vallat.

Wśród członków jest wiele osobistości francuskich m.in. szereg członków Akademii Francuskiej.

/Ag. Radio z 15.XII/

Węgrzy w Berlinie przed Gestapo

Agencja "Radio" donosi z Amsterdamu :

Pewna liczba Węgrów z kolonii węgierskiej w Berlinie została zawezwana do Gestapo, gdzie była poddana dłuższemu przesłuchom. Nic pewnego na razie nie wiadomo w tej sprawie.

/Ag. Radio z 15.XII/

Prasa francuskaOpór Finlandii krzepnie

Dzienniki francuskie w swych ostatnich komentarzach i doniesieniach z terenu działań wojny sowiecko-fińskiej, podkreślają, że pomimo znacznego nagromadzenia wojsk bolszewickich i sprzętu wojennego i pomimo ciągłych ataków na linie obronne Finlandii, wojska fińskie potrafiły powstrzymać napór ogromnych mas żołnierzy rosyjskich, a nawet przejść na niektórych punktach frontu do skutecznych kontr-ataków. W szczególności prasa francuska podkreśla sukces odniesiony przez mężne oddziały Finów w najbardziej niewralgicznym miejscu frontu fińskiego tj. w okolicach Suomusalmi, gdzie jest najmniejsza odległość między frontem a zatoką Botnicką. Wojska fińskie potrafiły w tym miejscu zająć na tyły przeciwnika i otoczyć duże oddziały bolszewickie. Na północy jeziora Ladoga wojska sowieckie zmuszone były się cofnąć pod naporem batalionów fińskich. Powstrzymana też została ofensywa sowiecka w przesmyku Kareli, mimo iż w tym miejscu wojska sowieckie są obficie zaopatrywane w sprzęt wojenny z pobliskiego Leningradu. Nieco gorzej przedstawia się sytuacja dla Finów tylko na północnej części frontu tj. w okolicach Petsamo, gdzie ofensywa bolszewicka znajduje silne oparcie we flocie z Murmańska. Oddziały fińskie cofnęły się na nowe linie obronne obok Salmijarvi. /Prasa francuska z 17.XII/

Wojna w Finlandii może potrwać rok

Generał fiński Wallenius dowódca wojsk na północnym froncie oświadczył w wywiadzie udzielonym dziennikowi szwedzkiemu, że wojna w Finlandii może jeszcze potrwać rok i że Finowie bynajmniej nie boją się, jak to niektórzy utrzymują, wojny w lecie. Zdaniem gen. Walleniusa, oddziały fińskie mogą równie skutecznie bronić swych pozycji również w lecie, choć niewątpliwie obecny śnieg jest dla nich dobrodziejstwem. Sowiety, poświęcając swych żołnierzy, bez względu na poniesione straty, i nowe masy mężczyzn, zastępują oddziały zdziesiątkowane lub zmęczone. Gen. Wallenius przyznał, że artyleria sowiecka jest dobra, ale tanki są w fatalnym stanie. Lotnicy, sowieccy źle kierują na ogół swymi aparatami. /Le Petit Journal, Excelsior, i in. z 17.XII/

Mołotow nie odpowie na przemówienie Tannera

Agencja Tass ogłosiła komunikat, z którego wynika, że rząd sowiecki nie udzielił żadnej odpowiedzi na ostatnie wezwanie zawarte w radiowym przemówieniu min. Tannera, aby Mołotow jasno wypowiedział się co do podjęcia pertraktacji pokojowych z Finlandią, która w tym celu proponuje zawieszenie broni. Komunikat Tass'a podkreśla, że ZSRR nie jest w stanie wojny z Finlandią, gdyż zawarł pakt pokoju i przyjaźni z ludowym rządem fińskim. To też polityka rządu sowieckiego nie może w stosunku do Finlandii ulec żadnej zmianie. /L'Ordre, Le Petit Parisien i in. z dn. 17 bm/

Prasa francuska

W przededniu wielkiej bitwy morskiej ?

Cała prasa francuska z dnia 17.bm. dużo miejsca poświęca sprawie pancernika niemieckiego "Admirał Graf von Spee", która, jak sądzić można z obszernych i szczegółowych opisów, stała się głównym punktem obecnych zainteresowań szerokiej opinii publicznej. Z ostatnich informacji, podanych przez dzienniki paryskie, wynika, iż poważnie należy się liczyć z możliwościami wywiązania się u ujścia rzeki La Plata wielkiej bitwy morskiej między flotą niemiecką, a połączonymi siłami morskimi Anglii i Francji. Uszkodzony w ostatniej bitwie pancernik "Graf von Spee" musi stosownie do udzielonego mu przez rząd urugwajski terminu opuścić port w Montevideo dnia 17 bm w godzinach wieczornych. Pancernikowi temu przybyły podobno na pomoc niemieckie łodzie podwodne, a wielki pancernik "Admirał Scheer" znajduje się podobno już w pobliżu wód urugwajskich. Z drugiej strony u ujścia rzeki La Plata oczekują na "Graf von Spee" trzy krążowniki angielskie, które brały udział w ostatniej bitwie, oraz nowe poważne jednostki floty angielskiej i francuskiej, a w szczególności wielki krążownik francuski "Dunkerque", krążownik angielski "Renown", oraz potężny lotniskowiec "Ark-Royal". Spotkanie więc nieprzyjacielskiej floty może zanieść się w wielką bitwę morską.

/Le Petit Journal, Escelsior, Figaro, Le Populaire i in z dn.17.XII/

Skonfiskowanie majątku przynysłowca Thyssena

Z Berlina donoszą, że, jak wynika z komunikatu niemieckiej agencji oficjalnej, cały majątek należący do znanego przynysłowca okręgu nadreńskiego Fritza Thyssena, który uciekł za granicę, został skonfiskowany na rzecz państwa niemieckiego. Wartość skonfiskowanych obiektów oceniana jest na ok.100 milionów marek niemieckich.

/Le Petit Journal, Le Matin i in.z dn.17.XII/

Częściowe zamknięcie granicy niemieckiej

Donoszą z Berlina do Brukseli, że poczynając od dnia 18.bm. granica niemiecka z Belgią, Holandią, Luksemburgiem, Danią i Szwajcarią, będzie zamknięta w godzinach od 20-ej do 7-ej. Motywowane jest to rzekomo dążeniem do uniemożliwienia kontrabandzistom i agentom szpiegowskim wjazdu do Niemiec.

/L'Epoque z dnia 17.bm/

Łotwa bez Niemców

Z Rygi donoszą, że ostatni transport Niemców bałtyckich z Łotwy wyruszył dn.16.bm.. Składał się on z 600 obywateli niemieckich, wśród których byli również adwokaci i urzędnicy biur zajmujących się repatriacją Niemców bałt..

/Depesza Havasa w "L'Epoque" z dn.17.bm.

Prasa angielska

Propaganda w Ameryce

Na przyjęciu oficjalnym w Londynie wśród grona reprezentantów parlamentu i mężów stanu, zabrała głos jedna z pań, która oświadczyła, że "brak należytych wiadomości europejskich w Ameryce, gdzie propaganda niemiecka nas bije, jest po prostu skandalem".

.....

Ta sama "Daily Mail" cytuje w innym artykule tego samego numeru zdanie wypowiedziane przez amerykański "Boston Herald" : " Najbardziej skuteczną propagandą dla Anglii i Francji jest mordercza i nieustająca niemoralność narodowego-socjalizmu, która przemawia sama za siebie, w czynach Hitlera i w deklaracjach Goebbelsa. Kodeks niemiecki, który jest teraz kodeksem ichwspólnika Rosji, - jest prawem dzungli".
/Daily Mail, Paryż , 16.XII/

Na wszelki wypadek

Korespondent meksykański przezornie zawiadania "Times" londyński, ze 15.XII. opuściły port Vera Cruz, dwa niemieckie statki "Columbus" /32,565 ton/ i "Aranca". "Columbus" jest ciężko naładowany i posiada więcej jak 20 tys. beczek oleju. "Aranca" szybki statek, niesie ładunek skór, siarki i nitratów. Korespondent dodaje, że również "Düsseldorf" /4.930 ton/ opuścił port Valparaiso, 13 grudnia.

/Uwaga : korespondenci prasy angielskiej przysyłają z różnych stron świata, specjalnie szczegółowe wiadomości, dotyczące żeglugi handlowej statków niemieckich, celu podróży, ładunków, i papierów portowych/

/The Times, 15.XII/

Pacyfiści angielscy nie próżnują

Times zamieszcza list otwarty podpisany przez 3 nazwiska : George Lansbury /znany pacyfista, b.przewodniczący partii pracy/, Henry Carter i Percy W.Bartlett. Wymienieni uważają, że ze względu na zbliżające się święta Bożego Narodzenia, powinno się zaapelować do uczuć chrześcijańskich w krajach prowadzących wojnę i znaleźć sposób, aby położyć kres wojnie.

List jest podpisany "Ambasada Pojednania", 16, Victoria Street, London S.W.1.
/The Times, Londyn, 15.XII/